

du dix-huitième siècle, originaire d'Albanitohori », Πρακτικά τοῦ Α' Ἑλληνοβουλγαρικοῦ Συμποσίου, Θεσσαλονίκη, ΙΜΧΑ, 1980, 177-186, και του Ἰδίου, Ὁ Ἑλληνισμός τῆς Τρανσυλβανίας, ὁ.π., σσ. 95-98, με την ἐκεῖ βιβλιογραφία· βλ. ἐπίσης ΕΚΣ, σ. 64.

110

1766/V/1

χ. Θωμά Βελλερά

978/φ 52r-v

σχ. 111, 119, 128· πρβλ. Β' /27

Απόφαση οριστική. Συντηρητική κατάσχεση εις χείρας του δεματοφύλακα. Χρησιδάνειο από τον δανειστή. Ασφάλιση κινδύνου. Προσβολή τιμής. Συγγνώμη (εξάλειψη αξιοποίνου).

^{19/} 1766 μαΐου πρώτη ἐπροτοστολοῖσεν ὁ Κὺρ Γιοβαννούτζας ἀπὸ ^{20/} Μπελιγράδι ἐναντίουν τοῦ πενθεροῦ τοῦ Κὺρ Πέτρου Θεωδώρου ὅτι ἔχοντας ὁ ^{21/} ἄνωθεν κὺρ Γιοβαννούτζας παρμένο κάτι μαργαριτάρι ἀπὸ τὸν πανω^{22/}σιώτατον ἐφημέριόν μας ἅγιον κὺρ Ἰάκωβον, τὸ ὁποῖον μαργαριτάρι (εἶ)ναι ^{23/} τῆς πεθερᾶς τοῦ ἄνωθεν καὶ γυναικὸς τοῦ κὺρ Πέτρου Θεωδώρου τὸ ὁποῖον τὸ (εἶ)χεν πάρη ^{24/} διὰ μερικὸν καιρὸν νὰ τό φορέση ἢ συζυγὸς του<.> (εἶ)ς τὸ ὁποῖον ἀναμεταξὺ ἀ^{25/}πέρασεν μερικὸς καιρὸς καὶ οὗτος ὁ ἄνωθεν Πέτρος ἐσύνχιζεν τὴν [[ξ]]συζυγὸν τοῦ ^{26/} πολλώταταις φοραῖς διατὶ τοῦ τὸ ἔδοσεν καὶ διὰ τί δὲν τὸ ζητά(ει) νὰ τὸ πάρη πάλιν ^{27/} ὀπίσω καὶ ἔττι κατὰ τύχην ἐρχάμεν(ος) τότε ὁ ἄνωθεν γαμβρός τοῦ Κὺρ Γιοβα^{28/}νούτζας καὶ κονεύοντας (εἶ)ς τὸ κονάκι {του} τοῦ πεθεροῦ τοῦ καὶ ἀφίνοντας τὰ τζάβαλά του (εἶ)ς ^{29/} μίαν λάδαν μαζὶ καὶ μὲ τὸ μαργαριτάρι καὶ βλέπωντάστο ὁ ἄνωθεν κὺρ Πετρ(ος) ^{30/} ἀποκότισεν καὶ τὸ ἐπῆρεν δίχως τὴν (εἶ)δισίν του μαζὶ μέ μία ζιγὴ σκουλαρίκια μα^{31/}λαματένια τὰ ὁποῖα (εἶ)ναι πάλιν τῆς πεθερᾶς του· καὶ οὕτως ἦλθεν καὶ ἐπροτοστολοῖ^{32/}σεν ὁ ἄνωθεν κὺρ Γιοβαννούτζου<α>ς διὰ τὴν ἀτιμίαν του καὶ διὰ τί τοῦ τὸ ἐπῆρεν ἔστων^{33/}τας καὶ νὰ ἔχη ιδιόχ(ει)ρόν του ὁμολογίαν (εἶ)ς τὸν πανοσιώτατον ἅγιον παπά ^{34/} Ἰωῶκοβον ἐφιμεριόν μας· καὶ οὕτως ἐκράχθη (εἶ)ς τὸ παρὸν ὁ ἄνωθεν Πέτρ(ος) // ὁ ὁποῖος μὴν ἔχοντας τί νὰ ἀποκριθῇ ἀνακατώνωντας τὰ λογιά του ^{2/} ἐζήτησεν συνχώρεσιν ἔστωντας καὶ νὰ τὸ ἔκαμεν ἀπὸ τὸν θυμὸν τοῦ ^{3/} [[ν]]μὲ τὸ [[τοῦ]] νὰ τοῦ (εἶ)πεν ἢ σύζηγός του ὅτι δὲν ἔχ(ει) νὰ κάμη ἀπὸ αὐτὸ καντί^{4/}ποτες ὅτι (εἶ)ναι ἐδικὸ της ἀπὸ τὸν πρῶτον της ἀνδρα καὶ ὅχι ἀπὸ αὐτό<ν><.> ^{5/} τέλ(ος) πάντον διὰ προσταγῆς τῆς κρίσεως τὸ ἔδοσεν πάλιν (εἶ)ς τὰ χέρια ^{6/} τῆς συζηγὸς τοῦ τὸ ἄνωθεν μαργαριτάρι μαζὶ καὶ τὰ σκουλαρίκια καὶ αὐτῇ ^{7/}

τὰ ἔδοσεν τοῦ γαμβροῦ τους κὺρ Γιοβανούτζα καὶ ὁ κὺρ Γιοβανούτζας τὸ ἔ⁸/δοσεν τῆς πανοσιωτητός του καὶ ἐπῆρεν τὴν ὁμολογίαν του ὀπίσω. Καί⁹/ ἔστω (εἰ)ς ἔνδ(ει)ξιν καὶ ἀσφάλ(ει)αν. ὅσον ὅπου νὰ τεργιασθοῦν ἀνα¹⁰/μεταξὺ τους.

¹¹⁻¹³/ θωμᾶς βελλερᾶς νῦν προεστώς, Ἰάκωβος ὁ ἐξ ὀλύμπου Ἱερομόναχος καὶ νήν εφημέριος μαρτιρῶ τηρ.

στ. 21-24 , 8[φ 52v] Τα κοσμήματα ήταν παρακατατεθημένα στον εφημέριο της Κ από την πεθερά του ενάγοντος και ταυτόχρονα δεσμευμένα (ὀπρισμένα) από τον ενάγοντα για διάφορα χρέη της ιδίας και του συζύγου της προς αυτόν και τη σύζυγό του (βλ. και κατ. εγγραφές 119, 128). Το «ὀπρισμα» –δέσμευση, «συντηρητική κατάσχεση», «μεσεγγύηση»(;)-, αποσκοπεί στη διασφάλιση δανείων μεταξύ των συγγενών. Θα μπορούσε να θεωρηθεί και ως ιδιόμορφη καταπιστευτική παρακαταθήκη¹, η έκβαση όμως της υποδέσεως με συμψηφισμό δεν μπορεί να στηρίξει αυτή την εκδοχή. Σε ό,τι αφορά τη χρήση των κοσμημάτων από τον δανειστή, αυτή γίνεται με την άδεια του κυρίου –την πεθερά του ενάγοντος– (εγγρ. 128 στ. 3-4), και την παροχή ασφάλειας –«ὁμολογίας»– προς τον δεματοφύλακα για την επιστροφή των κοσμημάτων².

στ. 27-34 Η υφαίρεση δεν στοιχειοδετείνεται εδώ ως αδίκημα αλλά συνιστά προσβολή της τιμής του ενάγοντος, που θα θεωρούνταν «κλέφτης» αν δεν επέστρεφε τα κοσμήματα στον δεματοφύλακα.

στ. 1-4[φ 52v] Απολογία του εναγομένου και αίτηση συγγνώμης, με την οποία εξαλείφεται το αξιόποινο.

στ. 13 Η υπογραφή του εφημερίου της Κ στην απόφαση δεν στοιχειοδετεί τη συμμετοχή του στη σύνδεση του Κριτηρίου. Βεβαιώνει απλά την επιστροφή της παρακαταθήκης από τον ενάγοντα στον δεματοφύλακα.

1. Λανθασμένα χαρακτηρίζεται έτσι αυτή και η επόμενη εγγρ., βλ. ΕΚΣ, σ. 183-184 σημ. 113.

2. Βλ. και στ. 33-34, από τους οποίους τεκμαίρεται η ευθύνη για τυχόν απώλεια ή χειροτέρευση, από την οποία απαλλάσσεται ο δανειστής με την επιστροφή της «ὁμολογίας» από τον δεματοφύλακα. Πρόκειται, ουσιαστικά, για έναν μηχανισμό ασφαλίσεως κινδύνου, όπου η ὁμολογία, που τυπικά αποτελεί σύμβαση χρησιδανείου, επέχει στην ουσία θέση ασφαλιστηρίου συμβολαίου. Επομένως, η με οποιοδήποτε τρόπο απώλεια της παρακαταθήκης δεν επέφερε την απόσβεση της ενοχής από το χρησιδάνειο, πρβλ. ό.π., σ. 206 και σημ. 253.